

РІШЕННЯ
колегії державного архіву Херсонської області

25 лютого 2021 року

м. Херсон

№ 1/1

**Про підсумки роботи архівних установ області за 2020 рік
та завдання на 2021 рік**

Колегія відзначає, що упродовж звітного року архівними установами області в цілому забезпечено реалізацію державної політики у сфері архівної справи і діловодства, належний рівень організації роботи з питань формування, збереженості та використання документальних ресурсів області. Показники плану розвитку архівної справи в області на 2020 рік виконано, за окремими напрямками – суттєво перевиконано. Національний архівний фонд поповнено новими комплексами документів, збільшилась кількість користувачів архівної інформації. Прискорено темпи цифровізації архівних документів у державному архіві області.

За рахунок місцевих бюджетів профінансовано низку заходів, спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази галузевих установ у Великоолександрівському, Високопільському, Голопристанському, Нижньосірогозькому, Олешківському, Скадовському, Чаплинському районах, містах Каховка, Нова Каховка. Загальний обсяг видатків за рахунок місцевих програм скоротився і склав 324 тис. грн проти 721 тис. грн у 2019 році. В архівних відділах Новокаховської міськради встановлено охоронну сигналізацію, проведено оброблення вогнезахисним розчином дерев'яних конструкцій покрівлі та стелажів у сховищах; Чаплинської райдержадміністрації – профінансовано утримання фахівця з обслуговування документів з кадрових питань (особового складу), встановлено металеві двері. За рахунок програмних коштів встановлено нове стелажне обладнання в архівних відділах Високопільської, Нижньосірогозької, Чаплинської райдержадміністрацій, придбано картонажі в архівних відділах Великоолександрівської, Високопільської, Чаплинської райдержадміністрацій, підключено до центрального пульта пожежно-охоронну сигналізацію архівного відділу Олешківської райдержадміністрації.

Зросли на 30% у порівнянні до минулого року надходження від платних послуг, до державного бюджету залучено 668,3 тис. грн, з них 520,0 тис. грн – за науково-технічне опрацювання документів на договірних засадах. Найвищі результати досягнуто архівними відділами Верхньорогачицької (67,0 тис. грн), Чаплинської (44,2 тис. грн) райдержадміністрацій, державним архівом області (301,8 тис. грн). Кошти направлено на обслуговування засобів охорони приміщень, технічне обслуговування вогнегасників, придбання технічних засобів, картонажів тощо. В архівному відділі Верхньорогачицької райдержадміністрації виконано ремонт двох робочих кімнат, встановлено склопакети, придбано принтер та меблі. За рахунок усіх джерел фінансування

протяжність стелажних полиць в архівних відділах райдержадміністрацій зросла на 95 пог. метрів, придбано 417 картонажів.

На постійне зберігання прийнято 18 865 од. зб. НАФ з паперовим носієм проти 11 429 од зб. у 2019 році, планові показники перевиконано на 36%. Започатковано 32 архівних фонди. Найбільші обсяги управлінської документації надійшли до державних архівних установ Великоолександрівського, Скадовського, Новотроїцького, Чаплинського районів (1 002–1 408 од. зб.), архівного відділу Херсонської міськради (986 од. зб.). Забезпечено надходження на постійне зберігання документів 156 місцевих рад області, комплексу документів з місцевих виборів 25 жовтня 2020 року.

На державний облік взято 1 752 документи особового походження, з них 1 589 – державного архіву області до родинних фондів Лебедів та Марущаків. Поповнено колекції документів про учасників революції Гідності, антитерористичної операції на сході України та волонтерського руху в архівних установах Білозерської, Нововоронцовської райдержадміністрацій. Системну роботу з наповнення фондів особового походження проводять архівні відділи Новокаховської міськради, Великоолександрівського, Нововоронцовського, Олешківського, Чаплинського районів.

На 28% перевиконано планові показники з приймання аудіовізуальних документів, надійшло 464 од. обл.

Зросли на 18,2 тис. од. зб. фонди трудових архівів області та склали 325 тис. справ з кадрових питань (особового складу) ліквідованих підприємств, установ, організацій. До трудового архіву м. Херсона передано 12,4 тис. од. зб. з кадрових питань від архівного відділу Херсонської міськради.

За підсумками проведеної експертизи до складу Національного архівного фонду включено понад 32,0 тис. од. зб. управлінської документації, що вдвічі перевищило планові завдання, погоджено описи 11,4 тис. од. зб. з кадрових питань, 159 номенклатур справ установ.

Розроблено та вдосконалено 108 інструкцій та положень з діловодства, впроваджено 81 положення про архівні підрозділи, 75 – експертні комісії.

На договірних засадах в області упорядковано 7 934 од. зб. управлінської документації, 2 876 – з кадрових питань (особового складу), що на 55% перевищило планові завдання.

Станом на 01.01.2021 юридичними особами – джерелами формування НАФ у зоні комплектування державного архіву області описано 95% документів НАФ, у зоні комплектування архівних відділів райдержадміністрацій – 82%, міськрад – 94%.

Архівними установами області проведено 51 семінар з питань розвитку архівної справи та діловодства. Державним архівом області ініційовано та взято участь у проведенні семінару для осіб, відповідальних за архіви та діловодство об'єднаних територіальних громад, що відбувся на базі регіонального центру підвищення кваліфікації.

Здійснено 169 перевірянь установ – джерел комплектування НАФ, з них 109 – комплексних.

Державним архівом області проведено комплексну перевірку стану архівної справи в м. Каховка, контрольні – архівних відділів Іванівської, Каховської, Олешківської, Скадовської райдержадміністрацій. Підсумки перевірок розглянуто на засіданнях колегії архіву.

У звітному періоді розпочато реалізацію завдань Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ в області на 2020–2024 роки. Перевірено наявність 70 827 справ з паперовим носієм, планові завдання перевиконано на 42%. Крім того, державним архівом області, архівними відділами Білозерської, Генічеської, Іванівської, Нижньосірогозької, Скадовської, Чаплинської райдержадміністрацій, Каховської, Херсонської міськрад проведено перевірку наявності 17 941 од. зб. фотодокументів та 260 од. обл. відеодокументів. За підсумками перевірянь зафіксовано втрату 1 справи в державному архіві області. В архівних відділах Великоолександрівської райдержадміністрації взято на облік 19 справ управлінської документації, Новокаховської міськради – виявлено 5 справ, що перебували в розшуку. У державному архіві області виявлено 14 біоуражених справ, проведено їх дезінфекцію.

Забезпечено виконання планових показників з реставрації та ремонту 16,1 тис. арк. документів, переважно метричних книг ХІХ–ХХ століть.

Тривала робота з виявлення унікальних документів, переглянуто 1 055 од. зб. управлінської документації державного архіву області.

Архівними установами закаталогізовано 645 од. зб. документів НАФ, 132 од. обл. аудіовізуальних документів.

У державному архіві області прискорено цифровізацію документів НАФ та довідкового апарату. Створено фонд користування на 447 справ, 1 040 описів справ постійного зберігання. Перші 3 описи справ оцифровано в архівному відділі Чаплинської райдержадміністрації. На сайті архіву упродовж року розміщено 947 описів (629 фондів) та 134 од. зб. Національного архівного фонду найбільш затребуваних справ: метричних книг церков м. Херсон та його передмість, Херсонського рабинату, ревізьких казок.

Започатковано сторінку державного архіву області в соціальній мережі Фейсбук. За 10 місяців підготовлено та оприлюднено 160 дописів, зокрема, присвячених видатним постатям в історії краю – Володимиру Кедровському, Миколі Дашко, Віталію Жолобову, родині Героя України Володимира Івасюка.

Архівними установами області проведено понад 200 іміджевих заходів, у тому числі 73 документальних виставки, 97 публікацій у ЗМІ. Планові показники перевищено на 59%. Комплекс тематичних заходів реалізовано державним архівом області. Популяризації історичних фактів і подій за документальними джерелами сприяли 19 виставок, 12 телерадіопередач, 6 публікацій у засобах масової інформації. Активно співпрацювали з засобами масової інформації архівні відділи Новокаховської, Голопристанської міськрад, Чаплинської, Генічеської та Нововоронцовської райдержадміністрацій. Практикується інформування громадськості про діяльність архівів на сторінках веб-сайтів державних органів та органів місцевого самоврядування.

Упродовж року державними архівними установами та архівними відділами міськрад області виконано 11 674 запити на архівну інформацію, з них 8 154 – соціально-правового характеру. Найбільшу кількість довідок підготовлено державним архівом області, архівними відділами Каховської, Новокаховської міськрад, Чаплинської та Верхньорогачицької райдержадміністрацій. Зросла до 460 кількість запитів, що надійшли до архівних установ низової ланки засобами електронного зв'язку.

Трудовими архівами виконано 14,9 тис. соціально-правових довідок, у порівнянні до 2019 року їх кількість скоротилася на 16%. Олешківською міськрадою організовано заходи зі створення трудового архіву міста.

У читальних залах та секторах користування документами архівних установ області зареєстровано 249 нових дослідників. Зменшення їх чисельності на 40% стало наслідком введення карантинних обмежень в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби. Середній показник відвідувань на одного користувача є сталим упродовж останніх років і склав 4,6 разів.

Державним архівом області підготовлено збірку документів «Біль війни і Перемога» із серії «Бібліотечка архіву», присвячену 75-річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Тривала робота над науковим проектом про адміністративно-територіальний поділ Херсонщини за період 1774–2000 років.

З метою залучення інвестицій на розвиток галузі державним архівом області підготовлено проєкт гранту «Цифрова колекція планів і карт державного архіву області. 1782–1926» для участі у програмі Українського культурного фонду.

Разом з цим, колегія відзначає низку проблемних питань, які потребують вирішення.

Обмеженим залишився рівень фінансування заходів місцевих програм розвитку архівної справи на 2017–2021 роки, який склав лише 22% від планових обсягів.

Не профінансовано галузеві заходи обласної програми соціально-економічного та культурного розвитку області на 2020 рік. Відповідно в державному архіві області не проведено ремонтно-відновлювальні роботи фасаду будівлі по вул. Михайлівська, 6; не виконано ремонт пожежної сигналізації, не встановлено автоматичну систему пожежегасіння.

Не вирішено питання надання додаткових сховищ державному архіву області, архівним відділам Високопільської, Нововоронцовської райдержадміністрацій. У зоні комплектування державного архіву області потребують передачі на постійне зберігання 46,0 тис. справ.

Не вирішено питання переміщення архівного відділу Великолепетиської райдержадміністрації, який розміщено в приміщенні приватної будівлі попри закінчення терміну дії угоди на оренду.

Не усунуто загрозу збереженості документів НАФ в архівних установах Великоолександрівського, Верхньорогачицького, Високопільського, Каланчацького районів, приміщення яких не облаштовано пожежно-охоронною сигналізацією.

Продовжується скорочення кількості установ – джерел формування НАФ, переважно через реформування структури державних органів. Їх загальна кількість зменшилася ще на 7%, у зоні комплектування державних архівних установ, архівних відділів міськрад вибуло 75 установ.

Не вдалося привести у відповідність до чинних вимог організаційно-правовий статус архівного відділу Херсонської міськради.

Потребує уваги якісне та своєчасне виконання планових завдань архівними відділами Каланчацької, Каховської райдержадміністрацій.

Враховуючи зазначене, з метою подолання проблем архівної справи області та забезпечення подальшого її розвитку, колегія

ВИРІШИЛА:

1. Визнати діяльність архівних установ області у 2020 році задовільною.
2. Керівникам державних архівних установ забезпечити реалізацію заходів з реформування мережі архівних відділів райдержадміністрацій в умовах адміністративно-територіальної реформи.
3. Керівникам державних архівних установ, архівних відділів міськрад забезпечити:
 - 3.1. Гарантовану збереженість документів Національного архівного фонду, контроль за наявністю, станом та рухом документів в умовах реформування галузі та зростання попиту на інформацію архівних документів.
 - 3.2. Надання методичної і практичної допомоги новоутвореним районним державним адміністраціям, їх структурним підрозділам, об'єднаним територіальним громадам з питань організації діловодства та архівної справи.
 - 3.3. Відкритий доступ до архівної інформації та довідкового апарату, задоволення законних прав та інтересів юридичних і фізичних осіб.
 - 3.4. Взаємодію з трудовими архівами, об'єднаними територіальними громадами з питань забезпечення збереженості та використання документів з кадрових питань (особового складу) ліквідованих підприємств, установ та організацій.
4. Державному архіву області:
 - 4.1. Організувати комплекс інформаційних заходів з нагоди 100-річного ювілею створення державної архівної служби Херсонщини.
 - 4.2. Забезпечити цифровізацію документів Національного архівного фонду та довідкового апарату, їх оприлюднення.

Голова колегії,
директор архіву

Ірина ЛОПУШИНСЬКА

Секретар колегії

Дмитро ГАНЧЕНКО